

Crna Gora

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

**Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije
upravljanja hemikalijama 2019-2022. godina, za 2020. godinu**

---

april 2021.

SADRŽAJ:

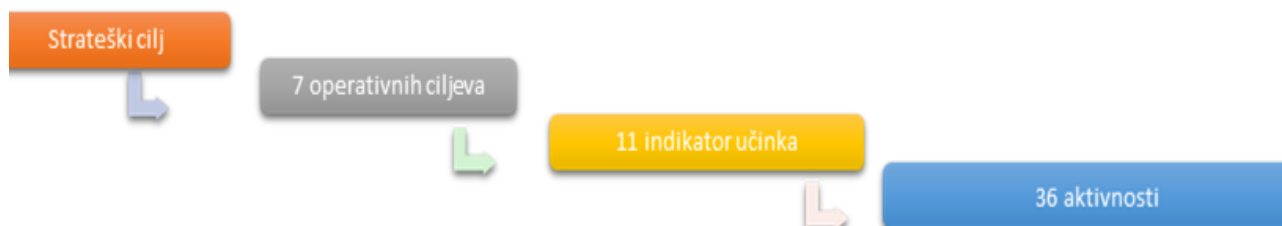
Spisak skraćenica:	3
UVODNI REZIME:	4
INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA I PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA	6
Operativni cilj 1: Unaprijeđenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU	7
Operativni cilj 2. Unapređenje implementacije postojećih propisa	8
Operativni cilj 3. Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija	10
Operativni cilj 4. Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti	11
Operativni cilj 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa	13
Operativni cilj 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija	14
Operativni cilj 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija	14
TABELA 1 – TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE	15
PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA	32

Spisak skraćenica:

AZZS - Agencija za zaštitu životne sredine;
BPR - Uredba EU br: 528/2012 o biocidnim proizvodima;
CETI – D.O.O. Centar za ekotoksikološka ispitivanja;
CLP - Uredba broj 1272/2008 koja se odnosi na klasifikaciju, označavanje i pakovanje supstanci i smješa;
CPX - Vježba komandnog mjesta (Command Post Exercise);
ECHA – Evropska Agencija za hemikalije;
EU – Evropska unija;
EK - Evropska komisija;
IUCLID – Internacionalna uniformna baza podataka o hemijskim informacijama (International Uniform Chemical Information Database);
IPA - Instrument za pretpristupnu pomoć;
MEPPU- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
MUP - Ministarstvo unutrašnjih poslova;
NIP- Nacionalni plan implementacije;
PCB – Polihlorovani bifenili;
PIC- Postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja;
PMF-Prirodno matematički fakultet
POPs – Dugotrajne organske zagađujuće supstance;
REACH – Uredba EU br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija;
SZB – Sredstva za zaštitu bilja;
TAIEX - Kancelarija za tehničku pomoć i razmjenu informacija;
UIP - Uprava za inspekcijske poslove;
UNDP- Program Ujedinjenih nacija za razvoj;
UBHVFP - Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

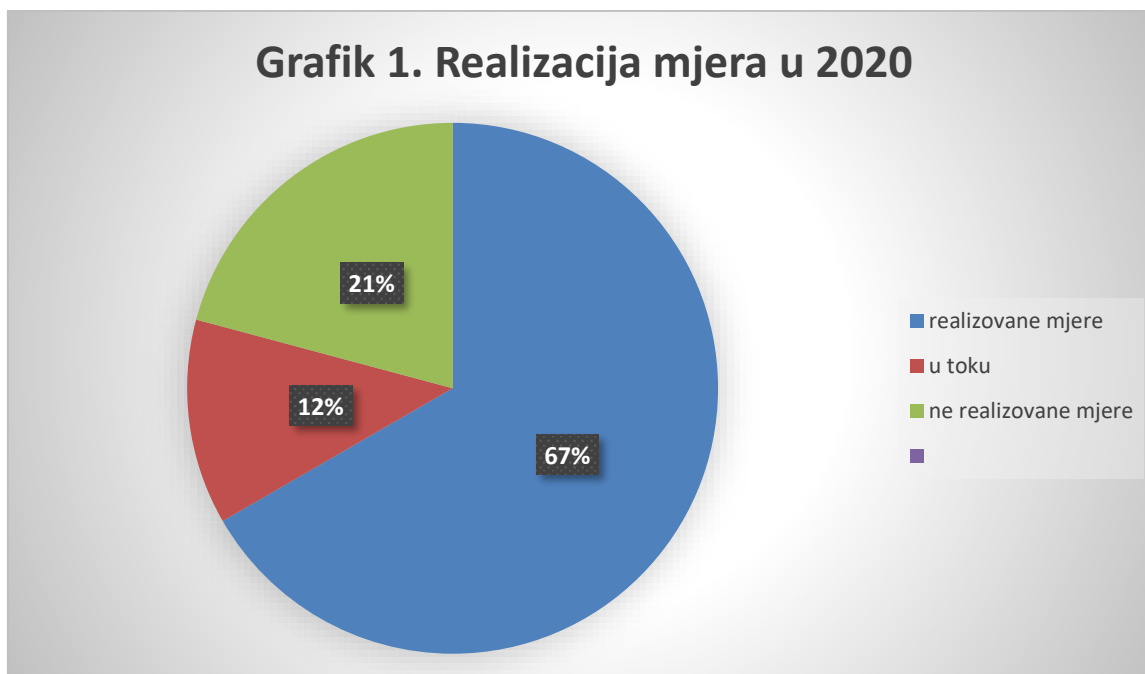
UVODNI REZIME:

Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama s Akcionim planom 2019-2022 donešena je 2019. godine. Opšti strateški cilj koji se želi postići ovom strategijom je izgradnja sistema upravljanja hemikalijama koji obezbjeđuje visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, kao i poboljšanje slobodnog prometa sa državama EU i drugim državama uz podsticanje konkurentnosti crnogorske privrede kroz uvođenje bezbjednijih hemikalija i tehnoloških procesa. Navedeni cilj će se postići kroz ostvarivanje 7 operativnih ciljeva sa pratećim indikatorima uspjeha (11) i realizacijom 36 aktivnosti.

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2019-2022. godina, za 2020. godinu ima za cilj da informiše o aktivnostima realizovanim ili predviđenim za realizaciju za vremenski period od januara do decembra 2020. godine, stepenu realizacije i da pruži smjernice za efikasnije sprovođenje u narednim godinama.

U toku analize, za 2020. godinu utvrđeno je da je od predloženih 24 mjere realizovano 16, djelimično su realizovane 3 mjere, dok nijesu realizovane 5 mjera (grafik 1). Drugim riječima, u izvještajnom periodu realizovano je 67 % mjera, 12 % je u toku i 21 % je nerealizovano.

Usljed uticaja pandemije Covid-19 i budžetskih ograničenja 4 aktivnosti su nerealizovane, dok se peta aktivnost nije realizovala iz razloga što nije bilo podnesenih zahtjeva za procjenu biocidnih proizvoda.

Tri aktivnosti su djelimično realizovane od kojih se jedna odnosi na donošenje Zakona o upravljanju otpadom, a dvije se odnose na projekte koji se realizuju u dužem vremenskom periodu i u kontinuitetu. Na realizaciji ovih aktivnosti u narednom periodu će se kontinuirano raditi u cilju njihove realizacije.

Tri aktivnosti planirane u cilju ispunjenja operativnog cilja 1 tj. unaprijeđenja regulatornog okvira kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU u oblasti hemikalija i povezanim oblastima su realizovane, dok je aktivnost koja se odnosi na dalje prenošenje Regulative o živi, usko povezana sa donošenjem Zakona o upravljanju otpadom, i ista je u toku.

Četiri aktivnosti planirane u 2020 sa ciljem dostizanja operativnog cilja 2 „Unaprijeđenje implementacije postojećih propisa“, su realizovane. Na internet stranici Agencije za zaštitu životne sredine kreiran je link sa ciljem objavljivanja svih relevantnih uputstava i materijala u elektronskom obliku, kako bi isti bili direktno dostupni korisnicima za potrebe daljeg razvoja nacionalnog helpdeska. Nije bilo podnijetih zahtjeva za procjenu biocida stoga nije došlo do formiranja Komisije za procjenu biocida na osnovu tehničkog dosijea, te ova aktivnost nije realizovana.

Od 4 nerealizovane aktivnosti 1 se odnosi na zapošljavanje službenika u MEPPU i AZŽS, a dvije na edukacije o procjeni rizika. Navedene aktivnosti su definisane sa ciljem jačanja administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija i biocidnih proizvoda“ (OC 3). Zbog budžetskih ograničenja i neophodnosti izmjena Pravilnika o sistematizaciji i organizaciji nije došlo do povećanja broja službenika u Agenciji i Ministarstvu. Usljed epidemiološke situacije izazvane virusom Covid 19, obuke na temu procjene rizika o hemikalijama nijesu realizovane, imajući u vidu specifičnosti teme iste je teško on line organizovati. Takođe, aktivnost uspostavljanja Centra za kontrolu trovanja nije realizovana jer zbog epidemiološke situacije nije bilo moguće finalizovati procjenu nacionalnih kapaciteta i Elaborat za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja koji je trebalo MZ u saradnji sa SZO da realizuje tokom 2020. Rok definisan Strategijom je pomjeren za 2024.

U saradnji sa Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija, tokom 2020 potpisani su ugovori o realizaciji edukativnih kampanja na temu bezbjednog upravljanja hemikalijama sa 6 nevladinih organizacija koji će se realizovati tokom 2021.godine, čime je ostvaren napredak u ostvarenju operativnog cilja 4 „Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti“. Sve aktivnosti planirane Strategijom sa ciljem ostvarivanja operativnog cilja 7 – „Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija“ su realizovane.

Troškovi aktivnosti planiranih Akcionim planom, koji je sastavni dio Strategije za 2020. godinu, a koja su obezbijedena iz Budžeta iznose 10. 000 eura (planirana sredstva za period 2019-2022 su 44.000 eura), dok su 130.000€ planirana iz IPA sredstava koja nisu obezijeđena.¹ Takođe, za projekat: „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ 2020. godine planirana su sredstva u iznosu od 160.277\$, od čega je utrošeno 134.156 \$. Sredstva su obezbijedena iz GEFa (donacija). Dalje, kroz Projekat “Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje” tokom 2020. planirana su sredstva u iznosu od 28.585.597,00€ od čega je utrošeno

---

¹Sredstva planirana IPA 2016, prenamijenjena su iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usled situacije izazvane Covid 19.

5.969.218,63€. Sredstva su obezbijeđena iz kredita Svjetske banke. Realizacija finansijskih sredstava je niža od planiranih.

Tabela 1. Pregled finasijskih sredstava u 2020. godini

Finansijska sredstva	2020. godina
Odobrena (planirana) sredstva iz budžeta za period 2019-2022	44 000,00
Ukupna realizovana budžetska sredstva	10 000,00
Razlika	34 000,00
Procenat realizacije	23%
Odobrena (planirana) sredstva iz donacija	170 277,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz donacija	144 156,00
Razlika	26 121,00
Procenat realizacije	85%
Odobrena (planirana) sredstva iz IPA za period 2019-2022 ²	130 000,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz IPA	0
Razlika	130 000,00
Procenat realizacije	0%
Odobrena (planirana) sredstva iz kredita	28 585 597,00
Ukupan iznos realizovanih sredstava iz kredita	5 969 218,63
Razlika	22 616 318,37
Procenat realizacije	21%

INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA I PRATEĆIH INDIKATORA UČINKA

Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama 2019-2022. s Akcionim planom za period 2019-2022. usvojena je u martu 2019. U cilju praćenja ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom, neophodno je redovno praćenje sprovođenja konkretnih aktivnosti i ispunjenosti rokova i indikatora. Izvještavanje o praćenju sprovođenja vrši se po zavšetku svake kalendarske godine u okviru perioda na koji se odnosi Strategija. U godišnjem izvještaju sumiraju se ostvareni rezultati i daju predlozi za eventualna poboljšanja realizacije u toku sprovođenja Strategije.

Nacionalnom strategijom upravljanja hemikalijama 2019-2022. s Akcionim planom za period 2019-2022. definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- **CILJ 1.** Unaprijeđenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU;
- **CILJ 2.** Unaprijeđenje implementacije postojećih propisa;
- **CILJ 3.** Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija;
- **CILJ 4.** Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti;
- **CILJ 5.** Unaprijeđenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa;

² Sredstva planirana IPA 2016, prenamijenjena su iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usled situacije izazvane Covid 19.

- **CILJ 6.** Unaprijeđenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija;
- **CILJ 7.** Unaprijeđenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija.

U Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore u procesu EU integracija za 2020. navodi se: „Kada je riječ o hemikalijama, crnogorsko zakonodavstvo je djelimično usklađeno s pravnom tekovinom EU. U martu 2019, Vlada je donijela Nacionalnu strategiju upravljanja hemikalijama 2019-2022, s Akcionim planom. U julu 2019, Vlada je usvojila Nacionalni plan za implementaciju Stokholmske konvencije, dok je u avgustu 2019. usvojila Finalni izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije upravljanja hemikalijama 2015-2018.“

Operativni cilj 1: Unaprijeđenje regulatornog okvira u oblasti upravljanja hemikalijama kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU

Indikator operativnog cilja: Stepem harmonizacije povećan transponovanjem amandmana na relevantne EU propise u nacionalno zakonodavstvo kroz izmjene i dopune postojećih propisa

- Polazna vrijednost: stepem harmonizacije pojedinačnog propisa u 2018.
- Prelazna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 20%.
- Ciljna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 50%, rok: 2022.

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

U izvještajnom periodu su realizovane aktivnosti planirane Akcionim planom Strategije koje doprinose povećanju stepena harmonizacije kroz transponovanje EU amandmana u nacionalno zakonodavstvo. Stepem harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU je povećan, za najmanje 30 % u odnosu na polaznu vrijednost. Imajući u vidu činjenicu da se EU propisi kontinuirano prilagođavaju tehničkom napretku potrebno je i u buduće sprovoditi aktivnosti na daljoj harmonizaciji domaćeg zakonodavstva sa relevantnim amandmanima EU.

Podzakonska akta donešena na osnovu Zakona o hemikalijama u kontinuitetu se mijenjaju i dopunjavaju u skladu sa izmjenama na EU nivou, tako su tokom 2020 donešeni:

- Uredba o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu ("Sl list CG", br. 070/18, 076/20) kojom je u potpunosti prenijet Aneks XVII REACH Regulative;
- Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne, toksične i veoma perzistentne i bioakumulativne ("Sl list CG", br. 042/20) kojim je u potpunosti prenijet Aneks XIII Regulative (EU) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH);
- Pravilnik o načinu izrade i sadržaju izvještaja o bezbjednosti hemikalije („Sl list CG“, broj 28/20) kojim je u potpunosti prenijet Aneks I Regulative (EU) br. 1907/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH);
- Pravilnik o listi klasifikovanih supstanci ("Sl list CG", br. 011/18, 063/20) kojim su prenijeti svi amandmani na Anex VI CLP Regulative;

- Pravilnik o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen ("Sl list CG", br. 071/18, 068/20) kojim su prenijeti amandmani na Aneks V PIC Regulative;
- Pravilnik o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija ("Službeni list Crne Gore", br. 096/20) kojim su prenijeti Amandmani na Aneks VI do XII REACH Regulative.

U cilju daljeg unapređenja zakonodavnog okvira za upravljanje pesticidima (od faze proizvodnje, odnosno uvoza, do faze zbrinjavanja kao opasnog otpada) Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove je tokom 2020 donijela devet (9) Programa³, četiri (4) pravilnika⁴ i dvije smjernice⁵.

Takođe, tokom 2020. urađeni su Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija (u proceduri usvajanja) i Predlog nacionalnog plana zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika, shodnu Akcionom planu za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2020-2021 (poslat na mišljenje).

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Tokom 2020. godine pripremljen je Predlog zakona o upravljanju otpadom, kojim je dat pravni osnov za donošenje podzakonskog akta kojim će se u potpunosti prenijeti Regulativa o živi 2017/852. S obzirom na izmjene EU regulativa u oblasti upravljanja otpadom pristupilo se provjeri usklađenosti Predloga zakona, kao i njegovom eventualnom uticaju na privredni sektor koji i predstavlja izazov za realizaciju usvajanja/donošenja zakona.

Operativni cilj 2. Unapređenje implementacije postojećih propisa

Utvrđena su dva indikatora učinka koja se odnose na unapređenje implementacije postojećih propisa, a to su:

- **IT alati za efikasno vođenje Registra hemikalija (i registra biocidnih proizvoda kao sastavnog dijela), kao i statističku obradu podataka funkcionalni;**
  - Polazna vrijednost: registar se vodi u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima.
  - Prelazna vrijednost: Odobren IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra
  - Ciljna vrijednost: softversko rješenje posebno prilagođeno potrebama vođenja Registra hemikalija, podržano odgovarajućim hardverom, rok: 2021.
- **Dostupnost informacija preko Help deska poboljšana:**
  - Polazna vrijednost: informacije sa help deska dostupne na zahtjev korisnika upućen e-mailom ili telefonom
  - Prelazna vrijednost: helpdesk podsekcija na sajtu AZŽS

³ Program fitosanitarnih mjera za 2020. (Sl. list CG 9/20); Program monitoringa uređaja za upotrebu pesticida (Sl. list CG 17/20); Program monitoringa održive upotrebe pesticida za 2020. (Sl. list CG 17/20); Program monitoringa nitrata u hrani biljnog porijekla za 2020. godinu (Sl. list CG 17/20); Program monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja za 2020. (Sl. list CG 18/20); Program monitoringa rezidua pesticida u hrani biljnog i životinjskog porijekla za 2020. godinu (Sl. list CG 32/20); Program monitoringa post-registracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja za 2020. godinu (Sl. list CG 38/20); Program monitoringa uticaja upotrebe pesticida na životnu sredinu za 2020. godinu (Sl. list CG 93/20); Program monitoringa prometa sredstava za zaštitu bilja Br: 05-313/20-1753/4;

⁴ Pravilnik o uslovima u pogledu stručnog kadra, opreme i uređaja koja treba da ispunjavaju pravna lica za vršenje stručnih poslova za provjeru tehničke ispravnosti uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja (Sl. list CG 11/20); Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja za 2020. godinu (Sl. list CG 11/20); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl. list CG 82/20); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl. list CG 92/20);

⁵ Tehničke smjernice o zaštiti podataka u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. CG br. 51/08, 18/14) odnosno Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Br: 04/3-309/20-6729 Datum: 10. 06. 2020.godine; Generalne smjernice za monitoring atomizera (uređaja za upotrebu pesticida);

- Ciljna vrednost: help desk web stranica sa informacijama, uputstvima i odgovorima na česta pitanja dostupna na web sajtu AZZS, rok: 2020.

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

Na internet stranici AZZS koja je posvećena nacionalnom helpdesku objavljuju se sva relevantna uputstva i materijali, kako bi isti bili direktno dostupni korisnicima help-desk@epa.org.me. U cilju unapređenja rada Nacionalnog help-deska u saradnji sa Evropskom agencijom za hemikalije (ECHA) na sajt Agencije tokom 2020. postavljena su četiri linka koja pojašnjavaju razliku između starog i novog označavanja hemikalija i to:

- Hemijska bezbjednost i vaše poslovanje <https://epa.org.me/wp-content/uploads/2020/06/sme-leaflet-new-ME-COR.pdf>;
- CLP razglednica <https://epa.org.me/wp-content/uploads/2020/06/CLP-CARD-EN-2019-ME-DTP-COR-2.pdf>;
- kviz u cilju provjere znanja u označavanju hemikalija (CLP kviz) <https://epa.org.me/help-desk/>;
- kratak video u kojem se gledaoci upoznaju kakve nesreće može izazvati nepravilno označavanje hemikalija <https://chemicalsinourlife.echa.europa.eu/understand-the-labels>.

U toku 2020. god. primljena su 44 pitanja na e-mail adresu help-desk@epa.org.me, na koja je blagovremeno odgovoreno.

Nacionalni registar hemikalija se i dalje vodi u formi baze podataka⁶, odnosno u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima čime se usporava postizanje cilja koji se odnosi na unapređenje implementacije propisa.

U cilju unapređenja kapaciteta za efikasnije upravljanje hemijskim rizicima, Ministarstvo unutrašnjih poslova radilo je na prikupljanju podataka i mapiranju u GIS-u:

- stanica za snabdijevanje goriva vazduhoplova-avio servisi;
- benzinskih pumpi za snabdijevanje gorivom vozila u drumskom saobraćaju;
- stanica za snabdijevanje gorivom plovnih objekata;
- skladišta/punionica/stanica za tečni naftni gas.

Započete su i aktivnosti na mapiranju skladišta eksplozivnih materija i privrednih subjekata na teritoriji Crne Gore.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

S obzirom da je za 2020. planiran IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda, te da su sredstva iz programa IPA 2016 prenamijenjena iz sektora Životna sredina i klimatska akcija i dodijeljena sektoru Konkurentnost i inovacije, kako bi se podržala mala i srednja preduzeća u većem obimu, usljed situacije izazvane Covid 19, navedena aktivnost nije realizovana. U tom dijelu otkazan je tenderski postupak za ugovor o uslugama Tehnička podrška monitoringu i implementaciji politika u oblasti životne sredine i klimatskih akcija, kojim je između ostalog bilo planirano i supostavljanje registra. S obzirom na trenutni stepen spremnosti tenderske dokumentacije za ove ugovore, sugerisano je njihovo ponovno kandidovanje za IPA programe tokom programskog razdoblja 2021- 2027. Imajući u

---

⁶ Supstance koje se proizvode ili stavljaju na tržište u ukupnim količinama preko 1t godišnje (u kalendarskoj godini) se upisuju u registar. U 2020. godini upisano je 41 preduzeće; dok su 2 zahtjeva odbijena jer su uvezene količine bile manje od 1t kako je propisano Zakonom o hemikalijama

vidu navedeno izazov u ostvarivanju navedenog cilja predstavlja obezbjeđivanje finansijskih sredstava za uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda u predviđenom roku.

Operativni cilj 3. Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija

Ovim operativnim ciljem definisana su tri indikatora učinka:

1) Povećan broj zaposlenih na poslovima upravljanja hemikalijama

- Polazna vrijednost: MEPPU 1, AZŽS 3
- Prelazna vrijednost: MEPPU 2, AZŽS 5
- Ciljna vrijednost: MEPPU 4, AZŽS 7, rok: 2022.

2) Službenici nadležnih organa i eksterni stručnjaci iz naučno-istraživačkih ustanova obučeni za poslove koji uključuju procjenu rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda

- Polazna vrijednost: nema osoblja/stručnjaka sa specifičnim obukama u pogledu procjene rizika
- Prelazna vrijednost: 10 učesnika iz Crne Gore osposobljeno u pogledu procjene rizika
- Ciljna vrijednost: 15 učesnika iz Crne Gore osposobljeno u pogledu procjene rizika, rok: 2021.

3) Predstavnici Crne Gore učestvuju u radu tijela ECHA u svojstvu posmatrača

- Polazna vrijednost: nema predstavnika Crne Gore koji učestvuju u radu ECHA tijela CARACAL i Help NET
- Prelazna vrijednost: odobren status posmatrača na sastancima CARACAL i Help NET
- Ciljna vrijednost: 2 predstavnika Crne Gore učestvuju na sastancima CARACAL i Help NET-a u svojstvu posmatrača, rok: 2020

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

Indikator učinka koji se odnosi na učestvovanje predstavnika Crne Gore na sastancima CARACAL i Help Neta je ispunjen. Predstavnik ministarstva učestvovao je na online sastanku CARACAL sub-grupe o mogućim izmjenama regulativa REACH i CLP, 28. septembra 2020. Takođe, predstavnik Agencije je učestvovao na online sastanku HelpNet Upravnog odbora (19-22. oktobra 2020.) kao i na radionicama o BPR, CLP and REACH koje je organizovala Evropska Agencija za hemikalije. Ova učešća će se vršiti u kontinuitetu, kako bi Crna Gora bila spremna za aktivno učešće u radu EU tijela.

U odnosu na definisanu polaznu vrijednost indikatora učinka koji se odnosi na zapošljavanje službenika u Ministarstvu i Agenciji nije došlo do povećanja broja zaposlenih na poslovima upravljanja hemikalijama.

U cilju ispunjenja indikatora učinka kojim je definisano da službenici nadležnih organa i eksterni stručnjaci iz naučno-istraživačkih ustanova moraju da se obuče za poslove koji, između ostalog, uključuju procjenu rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda tokom 2020 godine, nije obučen nijedan stručnjak u pogledu procjene rizika, jer nije bilo obuka na navedenu temu.

Dalje, izgradnja kapaciteta za učešće u radu tijela Evropske agencije za hemikalije (ECHA) se nastavila u okviru IPA projekta *Pripremne mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate*, koji realizuje ECHA. Kompanije koje je ECHA angažovala u cilju sprovođenja Procjene nacionalnih kapaciteta i spremnosti za implementaciju i primjenu REACH, CLP, BPR i PIC-a u Crnoj Gori i Srbiji tokom 2020 pripremale su Izvještaj sa Akcionim planom za potrebe definisanja dalje podrške ECHA.

U Sarajevu je održana radionica „Unapređenje izrade notifikacija o usvojenim regulatornim mjerama u svrhu implementacije obaveza Roterdamske konvencije“ (mart 2020) na kojoj su učestvovali predstavnici Agencije i Ministarstva.

Ministarstvo je, putem TAIEX instrumenta (Kancelarije za tehničku pomoć i razmjenu informacija), dobilo pomoć u vidu ekspertske misije „Poboljšanje inspeksijskog nadzora nad biocidnim proizvodima“, koja je održana 27. i 28. oktobra 2020.

U sklopu projekta „Jačanje kapaciteta i strateškog partnerstva za bezbedno upravljanje hemikalijama“ koji realizuje Republika Srbija organizovana je regionalna onlajn Konferencija o jačanju partnerstava za hemikalije i otpad (15 i 16. oktobar) gdje je i predstavnik Crne Gore imao prezentaciju, kako bi, između ostalog doprinijeli boljoj saradnji državnih institucija i nevladinog sektora u oblasti bezbednog upravljanja hemikalijama u proizvodima.

Tokom 2020. pripremljen je Memorandum o saradnji između Agencije i Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva zdravlja, Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i naučno istraživačkih institucija i to: Prirodno-matematičkog fakulteta (smjer Biologija i Hemija), Metalurško-tehnološkog fakulteta, Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Centra za ekotoksikološka ispitivanja, međutim usljed cjelokupne situacije izazvane COVID 19 Agencija nije bila u mogućnosti da isti finalizuje, jer je među glavnim saradnicima Institut za javno zdravlje.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Izazov u budućem periodu predstavlja zapošljavanje službenika u Ministarstvu i AZZS, odnosno izmjena važećih Pravilnika o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji, kao i obezbjeđivanje neophodnih finansijskih sredstava za zapošljavanje dodatnih službenika.

Takođe, pravovremeno potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između državnih organa i naučnih institucija je od ključnog značaja, što bi u nastavku omogućilo aktivno i kontinuirano angažovanje stručnjaka iz drugih organa i naučnih institucija, kao podrška AZZS. Usljed situacije izazvane globalnom pandemijom COVID- 19 u budućem periodu će biti izazovno planirati i održavati obuke, jer je jedna od ključnih institucija za potpisivanje i sprovođenje Memoranduma Institut za javno zdravlje, čiji su kapaciteti uglavnom usmjereni na epidemiju. Pored toga, obuke na ovu temu je teško organizovati on line.

Operativni cilj 4. Poboljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti

U cilju ispunjenja navedenog cilja definisana su dva indikatora učinka:

- 1) **Podaci o hemikalijama dostupni na internet portalu EIS**

- Polazna vrijednost: nema podataka o hemikalijama u EIS;
- Prelazna vrijednost: uspostavljanje baze podataka o hemikalija;
- Ciljna vrijednost: podsekcija o hemikalijama uključena u EIS, rok: 2022.

2) **Aktivnosti na podizanju javne svijesti o hemikalijama sprovedene uz učešće NVO i udruženja potrošača**

- Polazna vrijednost: nema NVO i udruženja potrošača čije su aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama;
- Prelazna vrijednost: uključivanje NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama
- Ciljna vrijednost: najmanje 1 NVO i 1 udruženje potrošača uključeni u aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama, rok: 2022.

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

Podaci o hemikalijama nijesu dostupni na internet portalu EIS. Za sada je, objavljivanje podataka o hemikalijama i biocidnim proizvodima obuhvaćeno Informacijom o stanju životne sredine, koja se objavljuje na sajtu AZZS, svake godine za prethodnu godinu. Takođe, na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine objavljeni su informativni materijali, dostupni na linku <https://epa.org.me/help-desk/>.

Tokom 2020. realizovane su aktivnosti na podizanju javne svijesti o hemikalijama uz učešće nevladinog sektora, tačnije u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama ("Sl list CG", br. 037/17), ukupno 8 prijava nevladinih organizacija koje su ispunile uslove su bile bodovane od strane izabranih nezavisnih procjenjivača, i shodno tome Komisija je dodijelila sredstva za sljedeće projekte, odnosno programe:

1. Zeleni dom - Green home „Edukacija stanovništva o (ne)bezbjednim hemikalijama“,
2. Sjeverna zemlja „Klimatske promjene –izazov budućnosti“,
3. Udruženje biologa Crne Gore – Cellula „U skladu s prirodom“,
4. Fondacija za promovisanje nauke PRONA „Škola nauke: “Bezbjedne hemikalije u svakodnevnoj upotrebi”,
5. Ronilački klub "Tim ajkula" „Edukacija djece o upravljanju otpadom“,
6. Zelena dolina Potkrajci „Edukacija poljoprivrednika o štetnosti paljenja poljoprivrednog otpada“.

Nijedno udruženje potrošača do sada nije pokazalo interesovanje u cilju uključivanja u aktivnosti usmjerene na bezbjedno upravljanje hemikalijama, te ni podizanju javne svijesti o hemikalijama.

Dalje, Ministarstvo je pripremio i dostavilo Predlog projekta "Jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije", Sekretarijatu Special Programme-a. Navedeni Predlog projekta dostavljen je 3. septembra 2020. godine na odobravanje i ima za cilj jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije na nacionalnom nivou, uz unapređenje saradnje između vladinih institucija, zdravstvenog sektora i organizacija civilnog društva u oblasti upravljanja hemikalijama i otpadom.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove organizuju besplatne obuke za poljoprivredne proizvođače odnosno sve korisnike sredstava za zaštitu bilja. Intezivirane su administrativne procedure vezane za priznavanje registracije sredstava za zaštitu bilja i otpočeo je proces registracije po principu priznavanja registracije sredstava za zaštitu bilja. Tokom 2020. registrovano je 6 preparata sa odloženim datumom primjene. U skladu sa Nacionalnim planom ukupno je obučeno 547 profesionalnih korisnika sredstava za zaštitu bilja koji su dobili potrebne brošure, a nakon provjere znanja i uspješno položenih testova uručeni su im sertifikati i legitimacije. Preko ovlašćenih institucija realizovan je program specijalističkog kursa za lica odgovorna za promet sredstava za zaštitu bilja i izdato ukupno 56 sertifikata i štampano i podijeljeno 56 Legitimacija za promet sredstava za zaštitu bilja.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Prepreka u realizaciji aktivnosti koje doprinose podizanju javne svijesti o hemikalijama je slaba zainteresovanost za oblast upravljanja hemikalijama u udruženjima potrošača.

Operativni cilj 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajevne trovanja i hemijskih udesa

Indikator učinka: Uspostavljen Centar za kontrolu trovanja

- Polazna vrijednost: nema ustanove koja obavlja poslove Centra za kontrolu trovanja u Crnoj Gori
- Prelazna vrijednost: Procjena kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja;
- Ciljna vrijednost: Centar za kontrolu trovanja uspostavljen u okviru jedne od zdravstvenih ustanova u CG, sprovedene dodatne obuke postojećeg kadra i potrebne specijalizacije, kao i nabavka opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina, rok 2020.

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

U Crnoj Gori još nije uspostavljen Nacionalni centar za kontrolu trovanja. Uz pomoć Kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) za Crnu Goru, Ministarstvo zdravlja je dobilo ekspertsku podršku SZO za procjenu kapaciteta i izradu elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja, ali je ista usljed situacije izazvane corona virusom tokom 2020 nije realizovana. Trenutno Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti od proizvođača i uvoznika hemijskih supstanci i smješa zahtijeva da na bezbjednosne listove upisuju 124 kao broj telefona koji treba pozvati u hitnim slučajevima. Institut za javno zdravlje vodi evidenciju o slučajevima u kojima je dijagnoza bila trovanje. Međutim, evidencija ne razlikuje trovanja izazvana hemijskim agensima i drugim faktorima (narkoticima, alkoholom, lijekovima i medicinskim sredstvima ili drugih biološkim supstancama). Ciljni datum za ovu aktivnost pomjeren je za 2024. godinu. U periodu 2019-2020. godine, Svjetska zdravstvena organizacija pružila je podršku i sprovela istraživanje radi procjene nacionalnih kapaciteta i mogućnosti osnivanja Centra.

Izazovi u ostvarivanju operativnog cilja

Ministarstvo zdravlja treba da nastavi saradnju sa SZO u cilju uspostavljanja Nacionalnog centra za kontrolu trovanja, ali imajući u vidu globalne probleme koje je izazvala pandemija Covid 19 virusa kao i djelokrug rada Svjetske zdravstvene organizacije, biće izazov da se sredstva i aktivnosti usmjere u pravcu realizacije ove aktivnosti.

Operativni cilj 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija

Indikator učinka: Trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB

- Polazna vrijednost: oko 700 tona opreme i otpada koji sadrži PCB se nalazi u CG
- Prelazna vrijednost: Završen je tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme, kao i tender za odlaganje PCB-a i ugovorene su usluge
- Ciljna vrijednost: identifikovane količine otpada koji sadrži PCB izvezene iz Crne Gore radi trajnog zbrinjavanja, rok: 2022

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ ima za cilj da riješi problem PCB otpada u Crnoj Gori, u skladu sa rokovima datim u nacionalnom zakonodavstvu, kao i u Stokholmskoj konvenciji. Tokom 2020. identifikovano je 192 t PCB opreme i otpada koje će biti izvezene na trajno uništenje, takođe identifikovano je 82 t opreme kontaminirane PCB-om koje će se slati na dekontaminaciju. Pripremljen je tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme, kao i tender za odlaganje PCB-a i ugovorene su usluge, i isti će se realizovati tokom 2021.

Investicije koje su neophodne za kupovinu nove opreme od strane učesnika u projektu (CEDIS, KAP/UNIPROM) su smanjene zbog cjelokupne ekonomske situacije izazvane pandemijom COVID 19 virusa što sa jedne strane predstavlja izazov, jer su iste neophodne za zamjenu PCB opreme koja je u upotrebi, a sa druge strane može dovesti i do kašnjenja u realizaciji aktivnosti planiranih projektom.

Operativni cilj 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija

Indikator učinka: Zakon o ratifikaciji Minamata konvencije usvojen

- Polazna vrijednost: Minamata konvencija potpisana 2014.
- Prelazna vrijednost: Izrađen Izvještaj o inicijalnoj procjeni - Inventar žive i identifikacija emisija i resursa – 2018.
- Ciljna vrijednost: Donesen Zakon o ratifikaciji Minamatske konvencije, rok: 2019.

Postignuta vrijednost indikatora/ključne aktivnosti koje su realizovane

Ciljna vrijednost definisana Strategijom upravljanja hemikalijama je bila donošenje Zakona o ratifikaciji Minamatske konvencije, i navedena aktivnost je realizovana, što znači da je postavljeni operativni cilj ispunjen.

TABELA 1 – TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Strateški cilj: Izgradnja sistema upravljanja hemikalijama koji obezbjeđuje visok nivo zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, kao i poboljšanje slobodnog prometa sa državama EU i drugim državama uz podsticanje konkurentnosti crnogorske privrede kroz uvođenje bezbjednijih hemikalija i tehnoloških procesa.										
Operativni cilj 1: Unapređenje zakonodavnog okvira kroz dalju harmonizaciju sa propisima EU u oblasti hemikalija i povezanim oblastima										
Indikator učinka 1: Stepen harmonizacije povećan transponovanjem amandmana na relevantne EU propise u nacionalno zakonodavstvo kroz izmjene i dopune postojećih propisa										
Polazna vrijednost: stepen harmonizacije pojedinačnog propisa		Prelazna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 20%					Ciljna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 50%			
		Ostvarena vrijednost: 30%								
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 1.2. Izmjene i dopune propisa o sredstvima za zaštitu bilja, uključujući i ažuriranje liste aktivnih materija dozvoljenih za upotrebu u sredstvima za zaštitu bilja	Donešeni su Pravilnik o uslovima u pogledu stručnog kadra, opreme i uređaja koja treba da ispunjavaju pravna lica za vršenje stručnih poslova za provjeru tehničke ispravnosti uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja (Sl. list CG 11/20); Lista aktivnih supstanci dozvoljenih za upotrebu u	MPVŠ/UBH VFP	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Na godišnjem nivou vršiti dopune propisa

	sredstvima za zaštitu bilja za 2020. godinu (Sl. list CG 11/20); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl. list CG 82/20); Pravilnik o izmjeni Pravilnika o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje (Sl. list CG 92/20);									
Aktivnost 1.3. Ažuriranje liste opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen	Donešen Pravilnik o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen ("Sl list CG", br. 071/18, 068/20)	MEPPU	I 2020	REALIZOVANO	III 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	U skladu sa izmjenama na EU nivou odnosno dopuna Aneksa V PIC Regulative vršiti dopune Liste
Aktivnost 1.4. Izmjene i dopune propisa kojima se u	Pripremljen Predlog zakona o uravljanju otpadom	MEPPU	I 2020	U TOKU	IV 2020	IV 2023 Usljed prolongir anja	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Ubrzati donošenje Zakona o upavljanju

nacionalno zakonodavstvo transponuje EU uredba o živi rada usaglašavanja sa odredbama nove Regulative EU 2017/852 o živi, kao i ispunjavanja budućih obaveza iz ratifikacije Minamata konvencije						donošenja Zakona o upravljanju otpadom (III 2022) definisan je novi rok za donošenja predmetnog podzakonskog akta (godinu dana od dana donošenja zakona).				otpadom nakon čega će se pristupiti izradi podzakonskog akta kojim će se u potpunosti prenijeti Regulativa 2017/852
Aktivnost 1.9.Priprema izvještaja o unapređenju zakonodavnog okvira u oblasti hemikalija	Pripremljen izvještaj o daljoj harmonizaciji propisa u oblasti hemikalija	MEPPU	I 2020	REALIZOVANO U kontinuitetu se pripremaju izvještaji o daljoj harmonizaciji za potrebe izrade Izvještaja o napretku Crne Gore	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Izvještaje o unapređenju zakonodavnog okvira ojačati podacima o implementaciji propisa
Operativni cilj 2: Unapređenje implementacije postojećih propisa										
Indikator učinka 1: IT alati za efikasno vođenje Registra hemikalija (i registra biocidnih proizvoda kao sastavnog dijela), kao i statističku obradu podataka funkcionalni										
Polazna vrijednost: Registar se vodi u MS Excel koji nije povezan sa drugim informacionim sistemima		Prelazna vrijednost: Odobren IPA projekat koji bi omogućio uspostavljanje registra					Ciljna vrijednost: Softversko rješenje posebno prilagođeno potrebama vođenja Registra hemikalija, podržano odgovarajućim hardverom			
		Ostvarena vrijednost: MS Excel tabela								

Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 2.4. Sprovođenje propisanih administrativnih postupaka	Zakon o hemikalijama - 524 dozvole za slobodan promet (uvoz) opasnih hemikalija i to 343 dozvole za uvoz hemikalija, 170 dozvola za uvoz ulja i maziva, dok je 11 zahtjeva odbijeno kao neuredan podnesak; 24 PIC saglasnosti (Postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja); Zakon o biocidnim proizvodima - 227 zahtjeva, od kojih je izdato: 178 rješenja u Privremenu listu biocidnih proizvoda; 30	AZZS	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa sprovođenjem propisanih administrativnih postupaka

	rješenja za obavljanje djelatnosti prometa, upotrebe i skladištenja biocida; 16 zahtjeva su odbijena; a 8 zahtjeva su prenešena u 2021. godinu.									
2.5. Formiranje Komisije za procjenu biocida na osnovu tehničkog dosijea	Odluka o formiranju komisije - nije usvojena odluka jer nije bilo podnešenih zahtjeva	AZŽS	I 2020	NEREALIZOVANO	IV 2020	IV kvartal 2022 Komisija se formira po podnesenom zahtjevu	4.000€	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta u slučaju da bude ponesen zahtjev	Agencija nakon podnesenog zahtjeva treba da formira Komisiju za procjenu biocida
Aktivnost 2.6.Sprovedenje inspekcijeskog nadzora nad primjenom propisa o hemikalijama i biocidnim proizvodima	Ekološka inspekcija je u skladu sa Zakonom o hemikalijama izvršila 114 (178 tokom 2019) nadzora, donijela 42 rješenja, podnijela 2 (2 manje nego 2019) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (1 zbog neizvršenja	UIP, UBHVFP	I 2020	REALIZOVANO	V 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Vezano za sprovođenje inspekcijeskog nadzora nad primjenom Zakona o biocidnim proizvodima, fitosanitarna i veterinarska inspekcija imaju nadležnosti u skladu sa čl. 50, 52 i 53, ali se u sprovođenju nadzora javljaju

	rješenja, 1 jer se korisnik hemikalije nije upisao u registar hemikalija kod Agencije). Sanitarni inspektori izvršili su 734 pregleda pošiljki pri uvozu hemikalija i biocida u količini od 2 965 223 kg.									poteškoće koje bi trebalo otkloniti od usklađivanja sa integrisanom carinskom tarifom Crne Gore (TARICG).
Aktivnost 2.7. Sprovedenje propisa o sredstvima za zaštitu bilja i dalje unapređenje održive upotrebe sredstava za zaštitu bilja	Intezivirane administrativne procedure vezane za priznavanje registracije sredstava za zaštitu bilja i otpočeo proces registracije po principu priznavanja registracije sredstava za zaštitu bilja. Do sada je Registrovano 6 preparata sa odloženim datumom primjene. U skladu sa Nacionalnim planom ukupno je obučeno 547	UBHVFP, MPVŠ	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa spovođenjem propisanih administrativnih postupaka

	profesionalnih korisnika sredstava za zaštitu bilja koji su dobili potrebe brošure a nakon provjere znanja i uspješno položenih testov a uručeni su im sertifikate i legitimacije. Preko ovlašćenih institucija realizovan program specijalističkog kursa za lica odgovorna za promet sredstava za zaštitu bilja i izdato ukupno 56 sertifikata i štampano i podijeljeno 56 Legitimacija za promet sredstava za zaštitu bilja.									
Aktivnost 2.8. Redovno izještavanje o upravljanju hemikalijama	Izrađen godišnji izvještaj o upravljanju hemikalijama; Izrađen godišnji izvještaj o sprovođenju Strategije;	AZZS; MEPPU	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Da AZZS odredi jednog zaposlenog za Help Desk, koji će biti zadužen i za pripremu izvještaja koje izrađuju države članice i koji su

										propisani regulativama.
Indikator učinka 2: Dostupnost informacija preko Help deska poboljšana										
Polazna vrijednost: Informacije sa help deska dostupne na zahtjev korisnika upućen e-mailom ili telefonom		Prelazna vrijednost: Heldesk podsekcija na sajtu AZZS https://epa.org.me/odjeljenje-za-upravljanje-hemikalijama/ Ostvarena vrijednost: funkcionalna zvanična web stranica help desk web stranica sa informacijama https://epa.org.me/odjeljenje-za-upravljanje-hemikalijama/					Ciljna vrijednost: help desk web stranica sa informacijama, uputstvima i odgovorima na česta pitanja dostupna na web sajtu AZZS			
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 2.1. Razvoj nacionalnog help deska	Odgovoreno na 44 pitanja koja su stigla na e-mail adresu help-desk@epa.org.me Izrađene Brošure i flajeri sa relevantnim informacijama koje su dostupne na web stranici help deska	AZZS	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	Redovna aktivnost (0.00 €) (za redovan rad nadležnih organa) i IPA (€10.000 ¹ za razvoj vještina zaposlenih)	0.00€	Budžet i IPA	Preporučuje se da Agenija počne sa implemetacijom drugih načina informisanja, npr. organizacija seminara i okruglih stolova koji mogu pomoći Help Desk-u u smislu smanjenja količine pitanja koja im se upućuju.
CILJ 3 Jačanje administrativnih kapaciteta za efikasno vršenje nadležnosti u oblasti hemikalija										
Indikator učinka 1: Povećan broj zaposlenih na poslovima upravljanja hemikalijama										
Polazna vrijednost:		Prelazna vrijednost: MEPPU 2, AZZS 5					Ciljna vrijednost:			

MEPPU 1, AZZS 3		Ostvarena vrijednost: Nije došlo do povećanja broja službenika u odnosu na postojeći broj službenika						MEPPU 4, AZZS 7		
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 3.1. Jačanje administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine EU	Povećan broj zaposlenih u MEPP i AZŽS na poslovima upravljanja hemikalijama - Nije došlo do povećanja broja zaposlenih	MEPPU, AZZS	I 2020	NEREALIZOVANO	IV 2020	IV 2022, razlog prolivanja roka su budžetska ograničenja i Izmjene pravilnika o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji		0.00	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Snažiti kadrovske kapacitete MEPPU i AZZS na poslovima upravljanja hemikalijama, povećanjem broja zaposlenih
Aktivnost 3.2. Izgradnja kapaciteta za učešće u radu tijela ECHA	2 predstavnika CG su učestvovala na sastancima CARACAL i Helpnet u svojstvu posmatrača	MEPPU, AZZS	I 2020-	REALIZOVANO	IV 2020		10000 € ¹	0.00€	Sredstva obezbijedena iz IPA, kako su sastanci održani online, nije bilo potrebe za obezbjeđivanjem	Učešće na sastancima CARACALa i HelpNeta su i u budućem periodu obavezna.

									finansijski troškovi	
Indikator učinka 2: Službenici nadležnih organa i eksterni stručnjaci iz naučno-istraživačkih ustanova obučeni za poslove koji uključuju procjenu rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda										
Polazna vrijednost: nema osoblja/stručnjaka sa specifičnim obukama u pogledu procjene rizika		Prelazna vrijednost: 10 učesnika iz Crne Gore osposobljene u pogledu procjene rizika MEPPU. Ostvarena vrijednost: nije obučen nijedan službenik na temu procjene rizika.					Ciljna vrijednost: 15 učesnika iz Crne Gore pohađalo obuke u pogledu procjene rizika, rok: 2021.			
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 3.3. Edukacija o procjeni opasnosti hemikalija (CLP) i komunikaciji opasnosti putem etikete i SDS	Broj obučenih učesnika na temu procjene opasnosti hemikalija – Zbog pandemije COVID – 19 i nemogućnosti održavanja online radionice na ovu temu, nije bilo obuka u 2020.	MEPPU, AZZS, CETI, IJZ, UCG, UIP, UBHVFP	I 2020	NEREALIZOVANO	IV 2020	IV 2022. Imajući u vidu epidemiološku situaciju u tokom 2020 godine rok je pomjeren za 2022u. Takođe potrebno je i potpisivanje Memorandum	30 000 (za period 2019-2022)	0 € ¹	IPA, ECHA ili TAIEX	AZZS treba da ubrza donošenje Memoranduma o razumijevanju između državnih organa i naučnih institucija što bi omogućilo angažovanje stručnjaka iz državnih organa i naučnih institucija, kao podrška AZZS. Nakon toga mora se razmotriti i online mogućnost obuka, bez obzira na
Aktivnost 3.4. Edukacije o procjeni rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda	Broj obučenih učesnika na temu procjene rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda - Zbog pandemije COVID – 19 i nemogućnosti održavanja	MEPPU, AZZS, CETI, IJZ, UCG	I 2020	NEREALIZOVANO	IV 2020	o	80.000 € (za period 2019-2022)	0€ ¹		

	online radionice nije bilo obuke na temu procjene rizika od hemikalija i biocidnih proizvoda tokom 2020.					saradnj i koje je planirano za kraj 2021				specifičnost tema.

CILJ 4. Pобоljšanje dostupnosti informacija o hemikalijama i podizanje javne svijesti

Indikator učinka 1: Podaci o hemikalijama dostupni na internet portalu EIS										
Polazna vrijednost Nema podataka o hemikalijama u EIS		Prelazna vrijednost: uspostavljanje baze podataka o hemikalijama Ostvarena vrijednost: podaci su dostupni u Informaciji o stanju životne sredine https://epa.org.me/informacije-o-stanju-zivotne-sredine/					Ciljna vrijednost: podsekcija o hemikalijama uključena u EIS			
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 4.1 Prikupljanje i objavljivanje podataka o hemikalijama	Informacija o stanju životne sredine sa podacima o upravljanju hemikalijama dostupna na sajtu Agencije - https://epa.org.me/informacije-o-stanju-zivotne-sredine/	AZZS	I 2020	REALIZOVANO	III 2020	/	0.00€	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta u sklopu Programa monitoringa životne sredine	Prikupljeni podaci integrisati u podsekciju za hemikalije koji će biti dio EIS.
Indikator učinka 2: Aktivnosti na podizanju javne svijesti o hemikalijama sprovedene uz učešće NVO i udruženja potrošača										
Polazna vrijednost: nema NVO i udruženja potrošača čije su aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama		Prelazna vrijednost: uključivanje NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama Ostvarena vrijednost: Potpisano je 6 ugovora sa NVO, nedostaje uključenost udruženja potrošača					Ciljna vrijednost: najmanje 1 NVO i 1 udruženje potrošača uključeno u aktivnosti usmjerene na podizanje javne svijesti o hemikalijama			

Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 4.2. Podizanje svijesti o hemikalijama i načinima za minimizaciju njihovih štetnih efekata po zdravlje ljudi i životnu sredinu	Brošure, lifleti i sl. izrađeni i distribuirani- objavljeno je 4 brošure, flajera dostupnih na https://epa.org.me/help-desk/	AZZS	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	30.000 € (za period 2019-2022)	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Dostupne brošure i flajere je potrebno odštampati i distribuirati zainteresovanim stranama tokom održavanja okruglih stolova.
Aktivnost 4.3. Informisanje i edukacija stanovništva uz participaciju NVO i udruženja potrošača	Potpisani ugovori sa 6 NVO u cilju sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju hemikalijama	MEPPU, AZZS, ME	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	10.000 €	10.000 €	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Nastaviti sa podsticanjem i uključivanjem NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, na osnovu Zakona o nevladinim organizacijama. Ogranizovati i sastanak na kojem će se udruženjima potrošača predstaviti prednosti uključivanja u

										navedene aktivnosti.
CILJ 5. Unapređenje mjera zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa										
Indikator učinka 1: Uspostavljen Centar za kontrolu trovanja										
Polazna vrijednost nema ustanove koja obavlja poslove Centra za kontrolu trovanja u Crnoj Gori		Prelazna vrijednost: Procjena kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja Ostvarena vrijednost: usljed situacije izazvane corona virusom došlo je do stagnacije aktivnosti Procjene kapaciteta i izrada Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja					Ciljna vrijednost: Centar za kontrolu trovanja uspostavljen u okviru jedne od zdravstvenih ustanova u CG, sprovedene dodatne obuke postojećeg kadra i potrebne specijalizacije, kao i nabavka opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina			
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka i sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 5.1 Uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja	Centar uspostavljen kao zasebna cjelina u sklopu KCCG i operativan - nije uspostavljen Centar za kontrolu trovanja	MZ	2019	NEREALIZOVANO	2020	2024 Rok definisan Strategijom je pomjeren za 2024, jer je 2019. odobrena ekspertiska pomoć Svjetske zdravstvene organizacije, sa ciljem	Ista nijesu procijenjena	0.00€	Sredstva obezbijediti iz IPA ili TAIX (iznos za pojedinačne aktivnosti definisati u okviru izrade predloga projekta)	neophodno je inteziviranje aktivnosti između MZ i SZO, kako bi se u što kraćem roku pripremio predlog projekta u skladu sa Uputstvom za kontrolu trovanja koje je u okviru Internacionalnog programa za hemijsku bezbjednost izradila SZO

						procjene nacionalnih kapaciteta i izrade Elaborata za uspostavljanje Centra za kontrolu trovanja, u skladu sa potrebama Crne Gore.				
Aktivnost 5.2. Dalje jačanje pripremljenosti za reagovanje u slučaju hemijskog udesa	Izrađen je Nacionalni plan zaštite i spašavanja od hemijskih i bioloških rizika	MUP	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	10.00€ (za period 2019-2022.)	0.00€	Aktivnost pokrivena iz budžeta	Nastaviti sa realizacijom obuka i terenskih vježbi
CILJ 6. Unapređenje tehnologija u industrijskim postrojenjima i rješavanje pitanja industrijskog otpada i zastarjelih hemikalija										
Indikator učinka 1: Trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB										
Polazna vrijednost: oko 700 tona opreme i otpada koji sadrži PCB se nalazi u CG		Prelazna vrijednost: Završen je tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme, kao i tender za odlaganje PCB-a i ugovorene su usluge. Ostvarena vrijednost: tokom 2020.godine je pripremljen tender za dekontaminaciju određene preostale PCB opreme i tender za odlaganje PCB-a					Ciljna vrijednost: identifikovane količine otpada koji sadrži PCB izvezene iz CG radi trajnog zbrinjavanja			
Aktivnost	Indikator rezultata	odgovorna institucija	Datum početka	Status realizacije	Planirani datum	Novi rok za realizaciju	Planirana	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

			spvo đenja		završet ka	ciju (s obrazl oženje m)	sredst va			
Aktivnost 6.1. Primjena mjera za smanjenje emisija opasnih hemikalija na izvoru uz uvođenje najboljih dostupnih tehnika (BAT)	Broj izdatih integrisanih dozvola ⁷ - izdate 4 integrisane dozvole	AZZS	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020	/	0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Intezivirati aktivnosti na reviziji integrisanih dozvola
Aktivnost 6.2. Stvaranje uslova za izbacivanje iz upotrebe ili dekontaminacij u opreme koja sadrži PCB i trajno zbrinjavanje otpada koji sadrži PCB	Realizovano je 50 % planiranih aktivnosti kroz projekat "Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje otpadom koji sadrži polihlorovane bifenile (PCB) u Crnoj Gori"	MEPPU; AZZS	2017	U TOKU	2021	/	160,27 7\$	134,156\$	GEF	kako je planiran završetak projekta za 2021 godinu neohodno je intezivirati realizaciju svih planiranih aktivnosti kao i uputiti zahtjev GEFa, kao donatoru, u ciljproduženja projekta.
							10,000 \$	10,000 \$	UNDP	

⁷ Tokom 2020 AZPŽS je pokrenula postupke za reviziju integrisane dozvole operaterima koji imaju integrisanu dozvolu.

Aktivnost 6.3. Izrada programa za rješavanje pitanja industrijskog otpada	Realizovane su aktivnosti kroz projekat "Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje"- Jadransko brodogradilište Bijela (grit i kontaminirano zemljište) - završeno 51,12% ukupnih radova; Flotaciono jalovište Gradac (Rudnik „Šuplja stijena“)- završeno je 32.6% ukupnih radova; Deponija pepela i šljake Maljevac - završeno je 82,4% ukupnih radova.	MEPPU/AZZS	2018	U TOKU	2021	/	28,585,597,00€	5,969,218,63€	Kredit Svjetske banke	kako je planiran završetak projekta za 2021 godinu neohodno je intezivirati realizaciju svih planiranih aktivnosti

CILJ 7. Unapređenje međunarodne i regionalne saradnje i sprovođenje relevantnih konvencija

Indikator učinka 1: Zakon o ratifikaciji Minamata konvencije usvojen

Polazna vrijednost: Minamatska konvencija potpisana 2014.		Prelazna vrijednost: izrađena Minamata incijalna procjena					Ciljna vrijednost: Donesen Zakon o ratifikaciji Minamatske konvencije i implementacija navedene konvencije			
Ostvarena vrijednost: izrađena Minamata incijalna procjena										
Aktivnost	Indikator rezultata	Odgovorna institucija	Datum početka sprovođenja	Status realizacije	Planirani datum završetka	Novi rok za realizaciju (s obrazloženjem)	Planirana sredstva	Realizovana sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
Aktivnost 7.1. Jačanje	Uspostavljena razmjena	MEPPU	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020		0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Nastaviti sa jačanjem

regionalne i međunarodne saradnje	iskustava u funkcionisanju sistema upravljanja uspostavljena sa EU i zemljama kandidatima u okruženju - Nastavljena je saradnja sa Evropskom agencijom za hemikalije, a putem TAIEX mehanizma i sa zemljama u okruženju.									regionalne i međunarodne saradnje
Aktivnost 7.2.Sprovođenje obaveza u skladu sa međunarodnim ugovorima	Dostavljeni redovni izvještaji o sprovođenju konvencija - U toku 2020 popunjeno je 4 Upitnika prema međunarodnim Konvencijama i Sporazumima.	MEPPU	I 2020	REALIZOVANO	IV 2020		0.00€	0.00€	Redovna aktivnost	Sprovođenje obaveza u skladu sa međunarodnim ugovorima

PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma mora intezivirati aktivnosti u cilju unapređenja regulatornog okvira u oblasti upravljanja otpadom, odnosno ubrzati usvajanje Predloga zakona o upravljanju otpadom kako bi se nakon toga izvršilo potpuno prenošenje Regulative o živi 2017/852, kroz donošenje podzakonskog akta. Takođe, potrebna je dalja harmonizacija nacionalnih propisa sa propisima EU kojima su uređene administrativne takse. Evropska komisija je izdala smjernice sa preporukama državama članicama u vezi sa strukturom takse i procedurama u pogledu usklađivanja procedura u nacionalnim metodama i/ili iznosima taksi, za potrebe autorizacije biocidnih proizvoda, koje će koristiti kao početni dokument Ministarstvu da u saradnji sa Ministarstvom finansija definišu najadekvatniji način za uvođenje navedenih taksi.

Agencija za zaštitu životne sredine u cilju unapređenja implementacije postojećih propisa treba da obezbijedi sredstva za uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda, što je planirano kroz IPA III program (2021-2027). Takođe, Agencija treba da intezivira aktivnosti na organizaciji seminara i okruglih stolova koji mogu pomoći Help Desk-u u smislu smanjenja pitanja koja im se upućuju, a sve u skladu sa epidemiološkom situacijom.

Ministarstvo i Agencija treba da izvrše izmjene/dopune pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i obezbijede neophodna finansijska sredstva, u cilju povećanja broja radnih mjesta za službenike koji će se baviti poslovima upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima. Dalje, jedna od preporuka je da Agencija ubrza donošenje Memoranduma o saradnji sa naučnim institucijama kako bi se angažovali stručnjaci čime bi se podržala implementacija propisa kojima su uređene hemikalije i biocidni proizvodi.

Dalje, Ministarstvo treba da nastavi sa podsticanjem i uključivanjem NVO u finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, kao i da organizuje sastanak sa udruženjem potrošača na kojem bi se predstavile prednosti uključivanja udruženja potrošača u oblasti upravljanja hemikalijama.

Uzimajući u obzir globalnu epidemiološku situaciju, MZ treba da intezivira aktivnosti sa SZO u cilju uspostavljanja Nacionalnog centra za kontrolu trovanja, kako bi se unaprijedile mjere zaštite i pripremljenosti za slučajeve trovanja i hemijskih udesa.

Ministarstvo, Agencija i izvođači radova treba da nastave sa realizacijom aktivnosti planiranih projektom „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“.

Ministarstvo, CEDIS, UNIPROM KAP i drugi vlasnici opreme koja sadrži PCB, treba da inteziviraju realizaciju aktivnosti planiranih projektom „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“, imajući u vidu da je planirani završetak projekta 2021. kao i da razmotre eventualno produženje projekata.